

คำวินิจฉัยของ นายสุจินดา ยงสุนทร ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๗/๒๕๕๓

วันที่ ๒ มีนาคม ๒๕๕๓

เรื่อง ศาลแพ่งสงฆ์คำโต้แย้งของจำเลย (นางสาวเชียม แพมไธสง) เพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔

ความเป็นมาและข้อเท็จจริง

ศาลแพ่งได้มีหนังสือลงวันที่ ๑๕ มิถุนายน ๒๕๕๒ ส่งคำโต้แย้งของ นางสาวเชียม แพมไธสง คู่ความในคดีแพ่งหมายเลขดำที่ ร. ๑๕/๒๕๕๑ มายังศาลรัฐธรรมนูญ เพื่อขอให้พิจารณาวินิจฉัยว่า บทบัญญัติมาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๒๒ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๗ และมาตรา ๖๐

ข้อเท็จจริงในคดีแพ่งดังกล่าวสรุปได้ว่า เมื่อวันที่ ๘ มกราคม ๒๕๕๑ ธนาคารทหารไทย จำกัด (มหาชน) ได้เป็นโจทก์ฟ้อง นางสาวเชียม แพมไธสง เป็นจำเลยต่อศาลแพ่ง ขอให้พิพากษาให้จำเลย ชำระเงิน จำนวน ๓๕,๓๖๕,๐๒๐.๘๓ บาท ให้แก่โจทก์ และให้ชำระดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ ๑๕.๕ ต่อปีจากต้นเงิน จำนวน ๒๕,๓๒๒,๔๖๐.๕๒ บาท นับถัดจากวันฟ้องเป็นต้นไปจนกว่าจำเลย จะชำระเสร็จแก่โจทก์ หากจำเลยไม่ชำระหนี้ หรือชำระหนี้ไม่ครบถ้วน ขอให้มีการสั่งให้ยึดทรัพย์สิน จำนองทั้งหมดพร้อมสิ่งปลูกสร้างออกขายทอดตลาดนำเงินมาชำระหนี้ให้แก่โจทก์ ฯ

จำเลยให้การปฏิเสธและโต้แย้งว่า มาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๒๒ ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๗ และมาตรา ๖๐ ขอให้ศาลแพ่งรื้อการพิจารณาพิพากษาคดีไว้ชั่วคราว เพื่อส่งคำโต้แย้งดังกล่าวให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย โดยจำเลยอ้างว่า มาตรา ๕๗ ประกอบกับ มาตรา ๖๐ บัญญัติขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์ในการคุ้มครองผู้บริโภคเพื่อให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อม ของสังคมในปัจจุบัน เพื่อให้ประชาชนโดยทั่วไปถูกนายทุนหรือผู้มีอำนาจมากกว่าในทางสังคมเอาเปรียบ คำว่า “ผู้บริโภค” หมายความว่า ผู้ใช้สินค้า และใช้บริการโดยไม่จำกัดเฉพาะการบริโภคอาหาร น้ำดื่ม หรือยารักษาโรค เท่านั้น จำเลยคือผู้บริโภคในความหมายของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๗ และตามพระราช

บัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. ๒๕๒๒ บทบัญญัติมาตรา ๑๔ แห่งพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๒๒ เป็นกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับผู้บริโภค ซึ่งได้แก่จำเลยในคดีนี้ด้วย ดังนั้น บทบัญญัติกฎหมาย หรือข้อบังคับตามพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ มาตรา ๑๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๒๒ ที่บัญญัติเกี่ยวกับเรื่อง ที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดให้ธนาคารพาณิชย์และโจทก์ปฏิบัติในเรื่องดอกเบี้ยหรือส่วนลด ที่ธนาคารพาณิชย์หรือโจทก์กำหนดเรียกเอาจากผู้บริโภคหรือจำเลยได้เลยทันที โดยจำเลยซึ่งเป็นผู้บริโภค ไม่มีสิทธิโต้แย้งใดๆ ทั้งสิ้น จึงขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๗ ประกอบกับมาตรา ๖๐ ซึ่งบังคับให้มีการจัดตั้งองค์การอิสระ ประกอบด้วยตัวแทนผู้บริโภค ทำหน้าที่ให้ความเห็นในการตรากฎหมาย กฎ ข้อบังคับ และให้ความเห็นในการกำหนดมาตรการต่างๆ เพื่อคุ้มครองผู้บริโภคมิให้ถูกเอารัดเอาเปรียบจาก ธนาคารพาณิชย์หรือจากโจทก์ ดังนั้น การที่โจทก์และศาลในคดีนี้นำเอามาตรา ๑๔ แห่งพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๒๒ มาใช้บังคับในคดีนี้กับจำเลยจึงไม่ถูกต้องและไม่สามารถทำได้ เพราะตามพระราชบัญญัติดังกล่าว ไม่มีตัวแทนผู้บริโภคทำหน้าที่ให้ความเห็นในการตรากฎหมาย กฎ และข้อบังคับ และให้ความเห็นในการกำหนดมาตรการต่างๆ เพื่อคุ้มครองผู้บริโภค แต่อย่างใด มีแต่หน่วยงานของรัฐคือธนาคารแห่งประเทศไทยและธนาคารโจทก์ร่วมกันให้ความเห็นตรากฎหมาย กฎ ข้อบังคับ โดยร่วมกันนำ มาตรการต่างๆ นำมาเรียกเก็บดอกเบี้ยและส่วนต่างจากจำเลย ผู้บริโภค โดยหลักเกณฑ์ของตนเอง เพื่อประโยชน์ของตน ซึ่งเป็นการไม่ถูกต้อง ไม่ชอบด้วยกฎหมาย เป็นช่องว่างให้ธนาคารแห่งประเทศไทยและธนาคารโจทก์ออกประกาศเรียกดอกเบี้ยจากลูกค้าหรือจำเลยผู้บริโภคเท่าใดก็ได้ตามอำเภอใจปราศจากอำนาจควบคุม มีการกำหนดอัตราดอกเบี้ยที่สูงเกินควรมีการเรียกเก็บดอกเบี้ยจากจำเลยกว่าร้อยละ ๑๘ ต่อปี จึงถือได้ว่า ธนาคารโจทก์ประกอบอาชญากรรมที่ไม่เป็นธรรมแก่จำเลยและประชาชนทั่วไป เพราะหากมีการปฏิบัติตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๕๗ โดยมีตัวแทนผู้บริโภคเข้าไปตรากฎหมาย กฎ ข้อบังคับเกี่ยวกับอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ ผู้บริโภคและจำเลยต้องไม่ยอมให้โจทก์เรียกเก็บดอกเบี้ยจากจำเลยสูงกว่าร้อยละ ๑๘ ต่อปีอย่างแน่นอน เมื่อโจทก์และศาลนำบทมาตราที่ขัดแย้งต่อรัฐธรรมนูญมาใช้บังคับ จึงต้องถือว่า มาตรา ๑๔ แห่งพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๒๒ ไม่สามารถนำมาใช้บังคับกับจำเลยในคดีนี้

ส่วนโจทก์แถลงคัดค้านว่า โจทก์ไม่สามารถที่จะประกาศและกำหนดอัตราดอกเบี้ยและส่วนลดจากลูกหนี้ได้โดยผลการตามลำพัง ต้องอยู่ในความควบคุมดูแลโดยกระทรวงการคลังอีกชั้นหนึ่ง ฉะนั้น การเรียกดอกเบี้ยของโจทก์ จึงเป็นการเรียกตามที่จำเลยสมัครใจตกลงกับโจทก์ในสัญญาภายใต้ข้อกำหนดของกฎหมายที่บัญญัติรองรับไว้ เป็นไปตามที่รัฐธรรมนูญบัญญัติไว้โดยชอบ การยื่นคำร้องของจำเลยเป็นการประวิงคดีให้ช้าออกไป

การรับเรื่องไว้พิจารณา

ศาลแพ่งได้ส่งคำโต้แย้งของผู้ร้องมาตามมาตรา ๒๖๔ ของรัฐธรรมนูญ ซึ่งบัญญัติไว้ในวรรคหนึ่งว่า “ในการที่ศาลจะใช้บทบัญญัติแห่งกฎหมายบังคับแก่คดีใด ถ้าศาลเห็นเองหรือคู่ความโต้แย้งว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายนั้นต้องด้วยบทบัญญัติมาตรา ๖ และยังไม่มีความวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวกับบทบัญญัตินั้น ให้ศาลรอการพิจารณาพิพากษาคดีไว้ชั่วคราว และส่งความเห็นเช่นนั้นตามทางการเพื่อศาลรัฐธรรมนูญจะได้พิจารณาวินิจฉัย” จึงมีประเด็นที่จะต้องวินิจฉัยในเบื้องต้นว่า คำร้องของผู้ร้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในมาตราดังกล่าว หรือไม่

พิเคราะห์แล้วเห็นว่า วลีที่ว่า “ในการที่ศาลจะใช้บทบัญญัติแห่งกฎหมายบังคับแก่คดีใด” นั้น ได้กำหนดหลักเกณฑ์ไว้ ๒ ประการ คือ ๑) สิ่งที่ศาลจะขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยให้ได้จะต้องเป็น “บทบัญญัติแห่งกฎหมาย” และ ๒) บทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ผู้ร้องโต้แย้งว่าขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญนั้น จะต้องเป็นบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ศาลจะใช้บังคับแก่คดีอีกด้วย

พิจารณาแล้วเห็นว่า มาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๒๒ มีฐานะเป็น “บทบัญญัติแห่งกฎหมาย” ตามหลักเกณฑ์ที่ ๑ ตามนัยคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ ที่ ๔/๒๕๕๒ ลงวันที่ ๑ เมษายน ๒๕๕๒ ส่วนหลักเกณฑ์ที่ ๒ นั้น พิจารณาแล้วเห็นว่า บทบัญญัตินี้ดังกล่าว ซึ่งบัญญัติว่า “ธนาคารแห่งประเทศไทยมีอำนาจกำหนดให้ธนาคารพาณิชย์ปฏิบัติในเรื่อง....ดอกเบี้ย หรือส่วนลดที่ธนาคารพาณิชย์อาจเรียกได้....การกำหนดตามมาตรานี้ต้องได้รับความเห็นชอบจากรัฐมนตรี และให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา” นั้น เป็นบทบัญญัติที่ให้อำนาจแก่ธนาคารแห่งประเทศไทยที่จะ กำหนดอัตราดอกเบี้ยที่โจทก์อาจเรียกเก็บจากผู้ร้องได้ ซึ่งโจทก์อ้างเป็นฐานทางกฎหมายแห่งสิทธิของตนในการเรียกเก็บดอกเบี้ยในอัตราที่ประกาศกำหนด และในคดีนี้ศาลแพ่งก็คงจำเป็นต้องพิจารณาและ อ้างถึงบทบัญญัตินี้ดังกล่าวประกอบการพิพากษาเกี่ยวกับความรับผิดชอบของผู้ร้องในฐานะจำเลยภายใต้ สัญญาเงินกู้ที่ได้ทำไว้กับโจทก์ ดังนั้น จึงอาจถือได้ว่า มาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๒๒

เป็นบทบัญญัติที่ศาลแพ่งจะใช้บังคับแก่คดีของโจทก์ และในเมื่อคำร้องของผู้ร้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๖๕ ของรัฐธรรมนูญแล้ว จึงเห็นว่า ศาลรัฐธรรมนูญชอบที่จะรับเรื่องไว้พิจารณา วินิจฉัยได้

คำวินิจฉัย

ประเด็นตามคำร้องของผู้ร้องมีอยู่ว่า

๑. มาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๒๒ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๗ หรือไม่ และ

๒. มาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ ฯ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖๐ หรือไม่

เกี่ยวกับประเด็นที่ ๑ รัฐธรรมนูญบัญญัติว่า

“มาตรา ๕๗ สิทธิของบุคคลซึ่งเป็นผู้บริโภคย่อมได้รับความคุ้มครอง ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ”

“กฎหมายตามวรรคหนึ่ง ต้องบัญญัติให้มีองค์การอิสระซึ่งประกอบด้วยตัวแทนผู้บริโภคทำหน้าที่ให้ความเห็นในการตรากฎหมาย กฎ และข้อบังคับ และให้ความเห็นในการกำหนดมาตรการต่าง ๆ เพื่อคุ้มครองผู้บริโภค”

พิจารณาแล้วเห็นว่า บทบัญญัติดังกล่าวเป็นการวางหลักการไว้อย่างกว้างๆ และเป็นการทั่วไปเพื่อคุ้มครองสิทธิของผู้บริโภคโดยรัฐธรรมนูญเองมิได้นิยามคำว่า “ผู้บริโภค” ไว้ว่าให้รวมถึงบุคคลใดบ้าง การที่จะให้มาตรา ๕๗ ของรัฐธรรมนูญบังเกิดผลในทางปฏิบัติได้อย่างจริงจัง นั้น ก็จำเป็นต้องตราพระราชบัญญัติเพื่อกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคุ้มครองสิทธิของผู้บริโภคขึ้นก่อน กล่าวอีกนัยหนึ่งคือ การกำหนดฐานะของผู้บริโภค เนื้อหาสาระและรายละเอียดอื่นๆ เกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภคจะต้องเป็นไป “ตามที่กฎหมายบัญญัติ” ซึ่งหมายความว่ารัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๗ ได้กำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของรัฐสภาที่จะตราพระราชบัญญัติขึ้นเพื่อรองรับหรืออนุวัติการให้เป็นไปตามหลักการที่ระบุไว้ในรัฐธรรมนูญนั่นเอง นอกจากนี้แล้ว รัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๗ วรรคสอง ยังได้กำหนดให้มีการจัดตั้งองค์การอิสระขึ้นตามพระราชบัญญัติ ซึ่งจะต้องประกอบด้วยตัวแทนผู้บริโภคทำหน้าที่ให้ความเห็นในการตรากฎหมาย และข้อบังคับและในการกำหนดมาตรการต่าง ๆ สำหรับคุ้มครองผู้บริโภคอีกด้วย แต่จนบัดนี้ก็ยังไม่ปรากฏว่ารัฐสภาได้ออกพระราชบัญญัติเพื่ออนุวัติการและยังไม่มีการจัดตั้งองค์การอิสระขึ้นแต่อย่างใด อนึ่ง เป็นที่พึงสังเกตได้ว่าองค์การอิสระตามมาตรา ๕๗ วรรคสอง ของ

รัฐธรรมนูญไม่มีหน้าที่ที่จะตรากฎหมาย กฎ หรือข้อบังคับ คงมีหน้าที่แต่เพียงให้ความเห็นเท่านั้น ซึ่งมีได้หมายความว่า เป็นการให้ความเห็นชอบในการตรากฎหมาย ฯ หรือกำหนดมาตรการเพื่อคุ้มครองผู้บริโภค ดังเช่นที่ผู้ร้องดูเหมือนจะหลงผิด ส่วนกฎหมายคุ้มครองผู้บริโภคที่มีใช้บังคับอยู่ตั้งแต่ก่อนวันประกาศใช้รัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันก็คือ พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งมีขอบเขตการใช้บังคับกับผู้บริโภคบางประเภทเท่านั้น โดยไม่รวมถึงกรณีของผู้ร้องด้วย และถึงอย่างไรก็ไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับมาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ ฯ หรือมาตรา ๕๗ ของรัฐธรรมนูญแต่อย่างใด

ฉะนั้น ตราบไต่ที่รัฐสภายังมิได้ตราพระราชบัญญัติขึ้นตามความในมาตรา ๕๗ ของรัฐธรรมนูญ บทบัญญัตินี้ก็ยังมีอาจมีผลใช้บังคับได้ในทางปฏิบัติ จึงย่อมไม่มีเหตุที่จะโต้แย้งว่า บทบัญญัติแห่งกฎหมายใดขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๗ นี้ และยิ่งไปกว่านั้น เมื่อมีการตรากฎหมายตามมาตรา ๕๗ ของรัฐธรรมนูญขึ้นมาแล้ว ประเด็นที่จะมีให้พิจารณาได้ก็คือว่า มาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ ฯ จะขัดกับกฎหมายที่ตราขึ้นใหม่หรือไม่ มิใช่ประเด็นที่ว่า มาตรา ๑๕ ดังกล่าวขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๗ หรือไม่ ซึ่งในกรณีเช่นนี้ก็เห็นว่ามีใช่เป็นเรื่องที่จะขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยให้ได้ ตามมาตรา ๒๖๔ ของรัฐธรรมนูญ

ด้วยเหตุตามที่กล่าว จึงเห็นว่า มาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๒๒ ไม่มีข้อความหรือขาดข้อความใดอันจะเป็นการขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๗

เกี่ยวกับประเด็นที่ ๒ ที่ว่ามาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๒๒ เป็นบทบัญญัติที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖๐ หรือไม่ นั้น มาตรา ๖๐ ของรัฐธรรมนูญ บัญญัติว่า “บุคคลย่อมมีสิทธิมีส่วนร่วมในกระบวนการพิจารณาของเจ้าหน้าที่ของรัฐในการปฏิบัติราชการทางปกครอง อันมีผลหรืออาจมีผลกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของตน ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ”

พิเคราะห์แล้วเห็นว่า มาตรา ๖๐ ของรัฐธรรมนูญ บัญญัติเกี่ยวกับ “การปฏิบัติราชการทางปกครอง” ของเจ้าหน้าที่ของรัฐเท่านั้น ซึ่งไม่มีความหมายรวมถึงการพิจารณากำหนดอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ยืมโดยธนาคารแห่งประเทศไทยตามตรา ๑๕ ของพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ ฯ ด้วย นอกจากนี้แล้ว การปฏิบัติราชการทางปกครองในความหมายของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖๐ จะต้องเป็นการปฏิบัติโดยเจ้าหน้าที่ของรัฐ “อันมีผลหรืออาจมีผลกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพ” ของบุคคล ซึ่ง “สิทธิและเสรีภาพ” ในที่นี้ย่อมหมายความถึงสิทธิและเสรีภาพของชนชาวไทยที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้

และที่รัฐจะต้องเคารพและคุ้มครอง แต่สิทธิและข้อผูกพันระหว่างผู้ร้องกับโจทก์ในกรณีนี้เป็นเรื่องที่กำหนดไว้ในสัญญาเงินกู้ระหว่างเอกชนกับเอกชนด้วยกันเอง อันจะต้องเป็นไปตามกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มิใช่เป็นเรื่องที่กำหนดหรือรับรองไว้ในรัฐธรรมนูญ อนึ่ง การที่จะให้บุคคลมีส่วนร่วมในกระบวนการพิจารณาของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ตามมาตรา ๖๐ ของรัฐธรรมนูญนั้น เป็นเรื่องของรัฐสภาจะต้องบัญญัติหลักเกณฑ์ ขั้นตอน และวิธีการไว้ในโอกาสต่อไป แต่ยังไม่ปรากฏว่ารัฐสภาได้ตราพระราชบัญญัติขึ้นเพื่ออนุวัติการให้เป็นไปตามมาตรา ๖๐ ของรัฐธรรมนูญ จึงยังไม่มีทางทราบถึงขอบเขตการใช้บังคับ และเนื้อหาของสาระของกฎหมายที่จะตราขึ้นตามมาตราดังกล่าว ส่วนพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งออกก่อนที่จะประกาศใช้รัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันก็ได้บัญญัติให้บุคคลมีส่วนร่วมในกระบวนการพิจารณาของเจ้าหน้าที่ของรัฐในการปฏิบัติราชการทางปกครองแต่อย่างไร

ดังนั้น จึงไม่มีเหตุที่มาตรา ๑๔ แห่งพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ ฯ จะขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖๐ ได้

อาศัยเหตุผลตามที่กล่าว จึงวินิจฉัยว่า มาตรา ๑๔ แห่งพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๒๒ เป็นบทบัญญัติที่ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๗ และมาตรา ๖๐

นายสุจินดา ยงสุนทร
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ